

Essunga kommun

Essunga kommun

Delårsrapport per augusti 2024

Innehållsförteckning

Sammanfattning av perioden som har gått.....	3
Förvaltningsberättelse	5
<i>Kommunens vision</i>	5
<i>Essunga kommun - en översikt</i>	5
<i>God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning</i>	6
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</i>	11
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	14
<i>Balanskravsresultat</i>	15
<i>Risk och kontroll</i>	16
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	17
Räkenskaper	19
<i>Driftredovisning</i>	19
<i>Investeringsredovisning</i>	20
<i>Den kommunala koncernen</i>	21
<i>Förväntad utveckling</i>	21
<i>Resultaträkning</i>	22
<i>Balansräkning</i>	24
<i>Noter</i>	26

Sammanfattning av perioden som har gått

Kommunstyrelse

Under första halvåret av 2024 har verksamheten präglats av flera större aktiviteter. Valet till Europaparlamentet genomfördes framgångsrikt trots en ansträngd personalsituation. Ekonomi-administrationen har arbetat med automatisering och robotisering av fakturor samt utveckling av rapporter i Stratsys. Löneöversynen 2024 är slutförd och en lönekartläggning kommer att göras under hösten med hjälp av ett nytt digitalt system. En gemensam upphandling av ett HR- och lönesystem med kommunerna i V6 pågår, med avtal som förväntas tecknas innan årets slut.

Kommunen arbetar med en kompetensförsörjningsstrategi som ska beslutas i höst. Ett projekt för en ny ledarpolicy startades i våras och arbetet fortsätter under hösten. HR har utbildat nya chefer i kompetensbaserad rekrytering och arbetar med en uppdaterad pensionspolicy.

Samarbetet med Norra Essunga Vatten och Avlopp har resulterat i att Bredöl och Malma kan ansluta sig till VA-nätet. Exploateringsområdet Stallabäckens första etapp är avslutad och sex fastigheter är redo att säljas.

Förstudien "Paddelled Nossan" har presenterats och kommunen har fått 300 000 kr från leader Sjuhärad. Kostenheten har gjort framsteg med matsvinnsmätningar och fått erkännande från Greenpeace. Lokalvården har arbetat med ny schemaläggning och minskning av kemikalier. Färdigställandet av översiktsplaner för Nossebro, Fåglum, Lekåsa och Jonslund pågår. Kultur och fritid har invigt årets filmfestival, genomfört NPF-utbildningar och arrangerat aktiviteter på Nossebros bibliotek.

Socialnämnd

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 3,7 miljoner kronor, vilket innebär att målet om en budget i balans inte uppnås. För att minska underskottet arbetar varje område med handlingsplaner. Utmaningarna består främst av ökade hemtjänsttimmar, ekonomiskt bistånd och externa placeringar som inte varit budgeterade för hela året. EU-direktivet har också lett till ökade kostnader för socialnämnden. Inom särskilt boende (SÄBO) används övertaliga turer för att täcka frånvaro, och en dispensansökan för dygnsarbete inom LSS har lämnats in.

En ny verksamhet för korttidsvistelse inom LSS för barn öppnas i september och daglig verksamhet har fått nya lokaler. Sektorn har identifierat sina lokalbehov och involverat Essunga bostäder i analysen. En översyn av socialnämndens styrdokument pågår med nya och reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd, nutrition, våld i nära relationer och biståndsbedömning inom äldreområdet. Ett samarbete med utbildningsnämnden pågår för att ta fram en ny riktlinje för samverkan mellan skola och socialtjänst.

Essunga kommun deltar i ett nationellt projekt för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst, med tre delstudier som genomförs under 2024 och 2025 för att öka kunskapen om stöd för barn, unga och familjer. Den första delstudien är nu klar och nuläget har kartlagts.

Utbildningsnämnd

Under perioden januari till augusti 2024 har utbildningsnämnden i Essunga kommun varit involverad i flera viktiga händelser. Nybyggnationen av Jonslunds skola och förskola har påbörjats, och en utredning om lokalerna på Stallaholms förskola pågår. Essunga kommun har anslutit sig till Jämställt Västra Götaland 2024-2027 med målet att pojkar ska uppnå goda skolresultat oavsett bakgrund. En arbetsgrupp har tillsatts tillsammans med social sektor för att utveckla en gemensam samverkansmodell. Essunga har utsetts till årets UF-kommun för sitt arbete med unga entreprenörer.

Projektet Fullföljda studier genom Trygghet och studiero har startat för att öka trivsel och studiero i skolorna. Satsningar på rörelse fortsätter genom Trivselledare och Rörelsesatsningen. Förskolorna i Essunga har fått högt förtroende i SCB:s medborgarenkät och rankas som sjunde bästa kommun i Sverige. Ett nytt utvecklingsarbete inspirerat av Reggio Emilia-filosofin startar hösten 2024.

Skolinspektionen har påpekat brister i dokumentationen för inskrivning i anpassad skola, vilket har åtgärdats. Grundskolan har beslutat om en ny organisering till F-6-skolor och 7-9-skola från höstterminen 2024. Läslustarbetet och utvecklingsarbete i matematik pågår och elevhälsan fortsätter sitt arbete med psykisk hälsa. Elever har deltagit i studiebesök och prao, och projektet Val för livet har startat för att hjälpa unga med gymnasievalet.

Nossebro skola 7-9 har sett en positiv trend i trygghet och trivsel och deltar i projektet "Det syns inte" för att främja psykisk hälsa. Skolinspektionen genomförde en tillsyn i mars 2024 och identifierade några områden för förbättring. Essunga kommun hade lägst andel elever med högre slutbetyg än nationella provresultat 2022/2023, vilket ökar chansen att klara gymnasiestudier. Andelen gymnasieelever som tar examen inom tre år har ökat, men det ökade antalet gymnasieelever höstterminen 2024 är påfrestande för budgeten.

Bygg- och miljönämnd

Gällande byggärenden så har det varit en lugn start på året. Kommunen hanterar uppdraget via en delad tjänst med Skara kommun. Intäkterna kommer troligtvis öka något under senare hälften av året då större byggprojekt förväntas betala bygglovs kostnader.

På miljö- och hälsoskyddssidan har det skett mer. Ett samarbete med Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har startats under februari månad för att få stöd i de tillsynskrav nämnden har på sig. Efter sommaren utförs all tillsyn av MÖS då vi inte längre har några inspektörer i tjänst. Uppdraget kommer dock att behöva stöttas genom en administrativ tjänst då registrering av ärenden fortfarande sker i kommunen.

Förvaltningsberättelse

Kommunens vision

Vision 2040: 10 000 invånare år 2040

Våren 2020 formulerades en partipolitiskt, gemensam och långsiktig viljeinriktning om att Essunga kommuns befolkning ska öka. Viljeinriktningen formuleras i Essunga kommun Vision 2040. Visionen berör all kommunal verksamhet och ska genomsyra våra målsättningar och prioriteringar. Det betyder att vi planerar våra framtida bostadsområden, våra parker, gator och torg, vår framtida skol- och förskoleverksamhet, vår äldreomsorg, vår kultur- och fritidsverksamhet, våra evenemang, och all annan kommunal verksamhet med visionen som vårt långsiktiga riktmärke.

Visionen beskriver ett önskat framtidstillstånd men säger ingenting om framtidsbilden, Essunga kommun år 2040. Framtidsbilden skapas tillsammans av alla de som lever och verkar i kommunen, nu och åren framåt. Kommunens roll är att vara en möjliggörare, men det är kommuninvånarna, företagen och föreningarna som tillsammans skapar framtidsbilden Essunga kommun år 2040. Ledorden i de kommande årens arbete med förverkligandet av visionen är därför *medskapande, delaktighet och inflytande*.

Essunga kommun - en översikt

Folkmängd

I kommunerna har det blivit svårare att öka sina invånarantal på grund av färre födda barn, minskad invandring och ökad utvandring. Under 2023 uppvisade 193 kommuner en minskad befolkning och under första halvåret 2024 har Sveriges befolkning endast ökat marginellt, vilket är en betydande minskning jämfört med de senaste årens befolkningsförändringar. Under 2023 minskade också Essungas befolkning med 61 invånare. Under 2024 har minskningen fortsatt men i mindre omfattning, till och med juli har Essungas befolkning minskat med 16 invånare.

	Medel per år 2012 - 2022	2023	2024 jan - juni
Befolkningsförändring riket	96 566	30 151	1 634

Ett lågt barnafödande i riket och Essunga 2023, har fortsatt vara lågt i riket även 2024. I Essunga är det positivt att 32 barn fötts under januari - juli 2024, vilket är lika många som under hela förra året, prognosen för helåret är uppjusterad från 45 födda till 57 i Essunga.

Folkmängd

Folkmängd	aug 2024	2023	2022	2021	2020
Män	2 872	2 857	2 894	2 869	2 870
Kvinnor	2 774	2 799	2 823	2 829	2 817
Totalt	5 646	5 656	5 717	5 698	5 687

Folkmängdens förändring

Folkmängdens förändring	2024 juni	2023	2022	2021	2020
Födda	29	32	60	45	46
Döda	43	63	71	69	71
Födelsenetto	-14	-31	-11	-24	-25
Inflyttningsnetto	1	-30	28	35	58
Befolkningsförändring	-16	-61	19	11	33

* Första halvåret 2024 redovisas en justeringspost om -3 invånare, därav överensstämmer inte befolkningsförändringen med födelse- och inflyttningsnettot.

God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning

Måluppfyllelse

Flera indikatorer har inte fått något utfall ännu och är därför svåra att följa. Dessa kommer därför inte att kommenteras särskilt i T2.

Kommunstyrelse

Arbetet pågår med samtliga fokusområden i sektorn och vi bedömer att vi kommer att kunna uppfylla målen till stor del. Vissa mål ser vi dock är svåra att nå, som till exempel målet om 5700 invånare 2024.

De indikatorer som redan nu går att följa visar att tillgången på arbetskraft med relevant kompetens ligger under det satta målvärdet på 2,87, vilket indikerar ett behov av att stärka kompetensförsörjningen. Vid halvårsskiftet var antalet invånare 5640, vilket är färre än det uppsatta målet om 5700 invånare. Den digitala mognaden har generellt ökat i organisationen enligt de självskattningar som genomförts under året.

Socialnämnd

I de indikatorer som går att följa i T2 ser det överlag bra ut och verksamheten genomför många aktiviteter för att följa målen. Kommunen har höga kostnader för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder men arbetar för att effektivisera handläggningen och öka självförsörjningen. Samverkan mellan korttidsvistelse LSS och skola/fritids pågår för att öka tryggheten för barnen. Essunga kommun deltar i ett nationellt projekt för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst. Rekrytering av en utvecklingsledare för digitalisering har genomförts och välfärdsteknik införs kontinuerligt. Flera styrdokument har reviderats och nya rutiner för rapportering och akuta händelser har införts. Socialnämnden arbetar för att motverka ofrivillig ensamhet och ett nytt boende för korttidsvistelse inom LSS för barn öppnar i september.

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämndens måluppfyllelse är varierande. En anledning är de många indikatorer som följs vilket gör det svårt att utläsa om insatserna ökar måluppfyllelsen eller inte. Detta har vi för avsikt att rätta till i nästa års verksamhetsplan.

Bygg- och miljönämnd

Det finns ett flertal osäkerhetsfaktorer som behöver tas i beaktande under kommande period. Båda tjänsterna som miljö och hälsoskyddsinspektörer är vakanta och lönebudgeten för dessa tjänster utgör grunden för att finansiera den tillsyn som köps in av miljösamverkan östra Skaraborg. Detta är en stegvis förändring där båda tjänsterna blev vakanta under augusti månad. En tjänst kommer ersättas under hösten men den kommer troligtvis bli en administrativ tjänst för att hantera registrering av ärenden och kontakt med kommunalförbund samt möjlighet att nyttja den för fler uppgifter som kan gynna kommunen i övrigt.

En ökad kvalitet på tillsynen gällande miljöuppdraget har fallit bra ut och återkoppling från verksamheterna där tillsyn har utförts har varit positiv. Den verksamheten har sänkt handläggningstiden under samarbetet.

Sammanställning övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska vara en kommun med gott företagsklimat där förutsättningarna för tillväxt är goda

Beskrivning av målet

Essunga kommun värnar om ett gott företagsklimat som bidrar till goda förutsättningar så att företag kan utvecklas, växa och bidra till arbetstillfällen. Genom att vara en aktiv samverkanspart i kompetensförsörjningsfrågan där utbildning, integrationsarbete och samverkan är viktiga pusselbitar, stödjer vi företagsklimatet. Essunga kommun ska vara aktiv och engagerad för att behålla och attrahera arbetskraft.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde
Hur är tillgången på arbetskraft med relevant kompetens? (Svenskt näringsliv enkät, indexvärde)	2,78	2,68	2,86	minst 2,87
Målvärde är rikets medeltal				
Sjukfrånvaro totalt för Essunga kommun (%) (Egen mätning)	7,9 %	6,7 %	5,7 %	högst 7,5 %
2024 visar perioden januari - juli månad				
Andel elever som påbörjar gymnasieskolan efter årskurs 9 (%) (Egen mätning)	100 %	100 %	100 %	100 %
				
Minskade kostnader för försörjningsstöd	5 552	5 383	3 802	2 738
Målvärdet är att minst hålla kostnaderna inom befintlig budget. Utfall 2024 är t.o.m. augusti i tusentals kronor				
Minskade kostnader inom arbetsmarknadsenheten	4 406	5 056	4 296	3 943
Målvärdet är att minst hålla kostnaderna inom budget och att få individer i självförsörjning. Utfall 2024 är t.o.m. augusti				
Antal personer under 30 år som varit inskrivna på arbetsmarknadsenheten och som kommer i arbete eller studier.	1	0	2	
				

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska verka för att alla invånare får de bästa förutsättningarna för ett liv med hög livskvalitet

Beskrivning av målet

I Essunga kommun ska alla ha en bra start i livet och det som rör barn och unga ska vara prioriterat. I utförandet av våra välfärdsuppdrag kan vi dra fördel av vår litenhet genom nära kontakter till våra invånare och genom en gränsöverskridande samverkan och ett helhetsperspektiv. Kommunens stöd, vård och omsorg ska bedrivas med hög kvalitet och verka för att stärka den enskilda individens självständighet och inflytande över sin tillvaro och vardag.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde
Öckerö-metodens måendeindex (ÖMMI) för årskurs 7-9		149	214 	
Andel elever (åk 7-9) som i Drogvaneundersökningen uppgett att de trivs "Mycket bra" eller "Ganska bra" i skolan	64 %	56 %	70 % 	57 %
Andel elever i åk 7-9 som i Drogvaneundersökningen uppgett att de inte känner sig trygga på skolan.	12 %	13 %	12, 3 % 	högst 0 %
Elever i åk. 6, meritvärde (egen statistik)		176	183,2 	minst 176,1
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (Kolada)	220,5	202,1	197,3 	minst 202,2
Handläggningstid bygglov	2		4	högst 10
Stor skillnad mellan ärenden men en genomsnittlig handläggningstid ligger på ca 4v. Mindre ärenden går fortare.				
Handläggningstid ärenden för miljö- och hälsoinspektörer			2	högst 10
Gäller ärenden som kan beslutas av inspektör. Beslut som inte är delegerade har en betydligt längre handläggningstid				
Antalet personer som återkommer i försörjningsstöd			4	
Av alla ärenden under 2023 som varit aktuella för ekonomiskt bistånd och blivit självförsörjande har under perioden 2024-01-01 till 2024-09-13 fyra ärenden återkommit till ekonomiskt bistånd.				
Antal dagar (tid) mellan beslut och verkställighet äldreomsorg			2	
För 2023 finns ingen statistik				
Antal dagar (tid) mellan beslut och verkställighet LSS			3	
För 2023 finns ingen statistik				

Kommunfullmäktiges mål: Essunga kommun ska verka för attraktiva och hållbara livsmiljöer och boenden

Beskrivning av målet

Essunga kommun har genom Vision 2040 vässat sina ambitioner om att bli den lilla tillväxtkommunen med ett ökat invånarantal. I vår kommun ska olika boendeformer erbjudas som passar människors olika faser och behov i livet. Vi ska ta tillvara närheten till vår natur och verka för människors möjlighet till rekreation i grönområden, skog och vattennära lägen. I vår landsbygdskommun finns en stark tradition att värna om det som lever och växer. Vår kommun

ska verka för att minska vårt klimatavtryck och underlätta för våra kommuninvånare att göra hållbara val i sin vardag. Det ska vara lätt att göra rätt.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde
Antal invånare i Essunga kommun totalt, SCB	5 717	5 656	5 646	5 700
Siffran 2024 avser juli månad				
Antal besökare på samtliga mötesplatser äldreomsorg		5 468	3 000	
Besökare till Kyrkans, Röda Korsets samt PRO:s aktiviteter på Mötesplatsen redovisas årsvis.				
Minskat antal kostsamma externa placeringar.	3	2	1, 1	
				
Hemtjänsttagare som ligger över brytpunkten för rekommenderat max antal hemtjänsttimmar per månad.	0	0	0	
				
Brytpunkten är 170 timmar/månaden				

Kommunfullmäktiges mål: Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet

Beskrivning av målet

Essunga kommun ska effektivt hushålla med de resurser som finns utan att äventyra kommande generations möjligheter.

Resultatindikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde
Digital mognad (självskattning DIMIOS)	52,3 %		57,6 %	51,2 %
Målvärde är rikets medel 2024				
Digitalt arv (självskattning DIMIOS)	59,6 %		71,1 %	53 %
Målvärde är rikets medel 2024				
Digital förmåga (självskattning DIMIOS)	45,1 %		44 %	49,4 %
Målvärde är rikets medel 2024				
Kostnad för externa placeringar institutionsvård vuxna & HVB barn o unga	5 927	3 370	833	940
2024 är t.o.m. augusti, målvärde är budget t.o.m. augusti				
Antal genomförda samverkansmöten kring hemmaplanslösningar under 2024			50	
Antalet samverkansmöten hittills under 2024. Det är vid dessa möten som möjligheten finns att arbeta med hemmaplanslösningar, men andra samverkansfrågor avhandlas också.				

Finansiella mål

Mål: Årets resultat ska utgöra 3 procent +/- 1 procent, av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem under en rullande fyraårsperiod.

Det prognostiserade resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår 2024 till -1,3 procent och för den rullande fyraårsperioden 2021 - 2024 uppgår resultatet till 2,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Vilket innebär att resultatet klarar sig inom målintervall under fyraårsperioden.

	Årets resultat (miljoner kronor)	Årets resultat av skatter och bidrag
2021	10,2	2,8 %
2022	16,5	4,2 %
2023	11,2	2,7 %
2024 prognos	-5,5	-1,3 %
Medel 2021 - 2024	8,1	2,1 %

Orsaken till den mycket svaga resultatnivån 2024 är att kommunerna har ett mycket utmanande år 2024. Enligt Sveriges kommuner och regioner prognostiserar över 60 procent av kommunerna ett underskott under 2024. De mycket utmanande förutsättningarna för kommunsektorn generellt är därmed huvudorsaken till det låga resultatet 2024.

Mål: Skattefinansierade nettoinvesteringar ska under den tid då skolinvesteringarna pågår finansieras till lägst 60 procent av egna medel.

Nettoinvesteringar 2024 beräknas uppgå till 68,2 miljoner kronor och prognostiserat resultat inklusive avskrivningar uppgår till 13,4 miljoner kronor, vilket motsvarar en självfinansiering om 20 procent 2024. För fyraårsperioden 2021 - 2024 prognostiseras självfinansieringen till 70 procent.

(miljoner kronor)	2021	2022	2023	2024 prognos	Medel 2021-2024
Investeringar	22,4	17,8	33,6	68,2	35,5
Årets resultat	10,2	16,5	11,2	-5,5	8,1
Avskrivningar	15,2	16,2	17,0	18,9	16,8
Självfinansieringsgrad	113 %	184 %	84 %	20 %	70 %

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

I år sänker centralbankerna sina styrräntor. Inflationen dämpas i flertalet ekonomier och stabiliserar sig runt eller nära inflationsmålen. Ekonomiska indikatorer visar att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och att en återhämtning ligger framför oss. Inflationen är på tydlig tillbakagång vilket medför räntesänkningar. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning. Först i slutet av 2025, prognostiseras en nedgång av arbetslösheten påbörjas.

Skatteunderlagets ökningstakt bromsas i år till följd av att antalet arbetade timmar i ekonomin är oförändrade sedan 2023. Detta utgör den viktigaste faktorn till nedgången för skatteunderlagstillväxten 2024. Lönesumman beräknas också öka väldigt svagt 2024.

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner har ökat dramatiskt på kort tid. Mellan 2022 och 2024 väntas pensionskostnaderna ha fördubblats och landa på cirka 138 miljarder kronor 2024. Den höga inflationen är främsta orsaken bakom kostnadsökningarna.

Den sämre konjunkturen och den stora kostnadsökningen för pensioner är huvudorsaker till att samtliga regioner och cirka 170 kommuner prognostiserar underskott 2024. Sämst resultat uppvisar landsbygdskommuner och kommuner med färre än 10 000 invånare, där genomsnittskommunen prognostiserar drygt 1 500 kronor i underskott per kommuninvånare (vilket översatt till Essunga kommuns befolkningsstorlek motsvarar ett underskott med cirka 8,5 miljoner för Essunga kommun).

Befolkningsmässigt har SCB:s framskrivningar reviderats ned de senaste åren. Antalet barn i förskoleåldern har minskat och utvecklingen visar att landsbygdskommunerna tappat flest 0-åringar även om alla kommungrupper har tappat. Framskrivningarna för de äldsta åldersgrupperna har inte skiljt sig nämnvärt jämfört med utfallet. Antal personer över 80 år förväntades öka i alla kommungrupper, vilket också skett. En stor utmaning för kommunerna är att när en befolkningsgrupp minskar i antal tenderar kostnaderna per invånare i gruppen öka. Det beror på att det tar tid att ställa om och minska de fasta kostnaderna.

Källa: Cirkulär skatteunderlagsprognos 2024-08-22 / Sveriges kommuner och regioners ekonomirapport 14:e maj

God ekonomisk hushållning

Kommunallag (2017:725) 6 § "Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges."

Varje generation måste själv bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxera en högre skatt.

Kommunen, med i princip obegränsad livslängd, ska inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov.

En god ekonomisk hushållning innebär att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna. Det är inte förenligt med god ekonomisk hushållning att finansiera löpande driftskostnader med lån.

Resultat och kapacitet

Resultat

Resultatet för perioden januari-augusti 2024 uppgår till -10,0 miljoner kronor. För motsvarande period 2023 redovisades ett resultat på +12,1 miljoner kronor. Resultatförsämringen uppgår därmed till 22,1 miljoner kronor. Samtidigt är prognosen för helåret 2024 att resultatet kommer försämrats med 16,7 miljoner kronor från överskottet 2023 om 11,2 miljoner till ett prognostiserat underskott 2024 om -5,5 miljoner kronor.

Kommunens nettokostnader

Kommunens totala nettokostnader uppgår till 297,3 miljoner kronor, för motsvarande period 2023 var nettokostnaden 270,6 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen om 9,9 procent är relativt hög vilket bland annat beror på ökade pensionskostnader och minskade intäkter för riktade statsbidrag.

Nämndernas nettokostnadsökning inklusive interna poster uppgår till 10,2 procent. Intäkterna har minskat med 2,6 procent (2,4 miljoner) framförallt på grund av lägre intäkter för riktade statsbidrag, men även för att el-stöd förstärkte intäkterna 2023. Kostnaderna har ökat med 6,7 procent (22,5 miljoner). Detta kan sättas i relation till prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som prognostiseras till 4,7 procent och är den bedömda genomsnittliga prisförändringen för kommuner vid oförändrad verksamhet.

Att kostnaderna ökat mer än kostnadsindex beror framförallt på ökade personalkostnader med 7,4 procent (14,9 miljoner), Exklusive arbetsgivaravgifter är ökningen av lönekostnader 6,7 procent vilket är cirka 3,0 - 3,5 procent högre än löneökningstakten mellan åren. Orsaken till den högre lönekostnaden är framför allt ökade lönekostnader inom Samhällsbyggnad och inom Grundskoleverksamheten.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår för perioden januari-augusti 2024 till 290,2 miljoner kronor. Under motsvarande period 2023 uppgick skatteintäkter och generella statsbidrag till 285,2 miljoner kronor. Det innebär en ökningstakt om 1,7 procent.

Skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras för helåret 2024 öka från 422,2 miljoner till 428,2 miljoner, vilket är en ökning med 1,4 procent. En svagare konjunktur 2024, färre invånare i Essunga kommun och låga intäkter för slutavräkningar har medfört en mycket låg ökning av skatteunderlaget under 2024.

Prognos

Enligt prognos per delårsbokslut kommer resultatet uppgå till -5,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en resultatnivå om -1,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Avvikelse från budget i miljoner kronor	Prognos delår 1	Prognos delår 2
Budgeterat resultat 2024	2,1	2,1
Kommunstyrelsen	-2,0	-2,8
Socialnämnden	-5,3	-3,7
Utbildningsnämnden	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0
Finansiering	-1,8	-1,1
Totalt	-7,0	-5,5

Kommunstyrelsens prognostiserar ett underskott om 2,8 miljoner kronor. Underskottet är hänförligt till kommunala fastigheter med 2,0 miljoner kronor, där hög inflation och en högre investeringstakt i kommunen medfört ökade kostnader för underhåll och fastighetsförvaltning. Exploatering prognostiserar ett underskott med 1,0 miljoner kronor för att försäljningspriset på nya tomter understiger den kommunala kostnaden för exploatering, övrig verksamhet inom Samhällsbyggnad prognostiserar ett överskott med 0,5 miljoner kronor. Övriga kommuncentrala verksamheter prognostiserar ett underskott med 0,3 miljoner kronor.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott om 3,7 miljoner för verksamhetsår 2024. Prognosen innebär att Socialnämnden förbättrat sin ekonomi med 1,6 miljoner kronor jämfört med prognosen per april. Underskottet beror framförallt på ökade kostnader för hemtjänst och ekonomiskt bistånd. Därtill fortgår vissa dyra externa placeringar kopplat till framförallt LSS-verksamheten.

Utbildningsnämnden och Bygg- och miljönämnden prognostiserar budgetbalans 2024. Vilket är oförändrat jämfört med prognosen vid delår 1.

Finansiering prognostiserar ett underskott om 1,1 miljoner kronor. Vilket framförallt beror på underskott för pensionskostnader, vilket delvis vägs upp av överskott för räntekostnader och för skatteintäkter.

Investeringar

Kostnaden för investeringar för perioden januari-augusti uppgår till 25,3 miljoner kronor och prognosen för helåret är 68,2 miljoner kronor, vilket är 12,8 miljoner kronor lägre än budget. Framförallt kommer inte investeringar i Stallaholms förskola, inköp av mark och vattenreservoar genomföras fullt ut 2024. Exklusive dessa poster beräknas 98 procent av investeringsbudgeten användas under 2024.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 har en rad olika aktiviteter haft betydelse för kommunens utveckling. Däribland kan särskilt nämnas:

Valet till Europaparlamentet har genomförts framgångsrikt.

En gemensam upphandling av ett HR- och lönesystem tillsammans med kommunerna i V6 fullföljs under 2024.

En kompetensförsörjningsstrategi är under framtagande och beslut kommer att kunna tas i höst. Därtill har ett projekt uppstartats för att arbeta med en ny ledarpolicy.

Under perioden har samarbetet med föreningen Norra Essunga Vatten och Avlopp (NEVA) resulterat i att området Bredöl och Malma har fått möjlighet att ansluta sig till föreningens VA-nät.

Exploateringsområdet Stallabäckens första etapp är avslutad vilket medför att sex stycken fastigheter är redo att säljas.

Nossebros marknad har haft ett bra år, och kommunen har anslutit sig till ett system för att mäta de turistekonomiska effekterna.

En första redovisning av förstudien "Paddelled Nossan" är presenterad och kommunen har blivit beviljade med högsta poäng och 300 000 kronor från leader Sjuhärad.

Kostenheten har gjort framsteg med matsvinnsmätningar, särskilt inom skolmåltiderna, och har fått erkännande från Greenpeace. Kostenheten har haft fokus på krisberedskap och det finns planer på att ha "ko på rot" för att säkra den lokala köttproduktionen.

Färdigställandet av översiktsplaner för Nossebro, Fåglum, Lekåsa och Jonslund pågår där FÖP Nossebro beräknas bli antagen under hösten 2024.

Kultur och fritid har under perioden arbetat med invigning av årets filmfestival. Har också genomfört NPF-utbildningar för föreningarna i Grästorp, Vara och Essunga samt en rad aktiviteter på Nossebros bibliotek, bland annat en schackturnering.

Socialnämnden

Inom Socialnämnden har en ny verksamhet, ett boende för korttidsvistelse inom LSS för barn öppnats under september. Socialnämnden har också identifierat målgruppers/verksamheters lokalbehov och involverat Essunga bostäder i behovsanalysen.

Det pågår en översyn av socialnämndens styrdokument och följande antagna: *ny riktlinje* gällande ekonomiskt bistånd och AME, *reviderad riktlinje* gällande Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete samt *reviderad delegationsordning*. En *reviderad riktlinje* för ekonomiskt bistånd och en *ny riktlinje för nutrition* ska behandlas 25/9. Ett arbete med en *revidering av riktlinje* för Våld i nära relation pågår och likaså en revidering gällande biståndsbedömning inom äldreområdet. I samarbete med utbildningsnämnden pågår ett arbete med en *ny riktlinje* gällande samverkan skola och socialtjänst som beräknas bli klar under året.

Just nu deltar Essunga kommun tillsammans med cirka 130 andra kommuner och bidrar med data för att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst.

Utbildningsnämnden

Nybyggnation av Jonslunds skola och förskola är igång och en utredning pågår om lokalerna på Stallaholms förskola.

Essunga kommun har anslutit sig till Jämställt Västra Götaland 2024-2027. Essunga ansluter sig till målet "Pojkar i Västra Götaland ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund.

Essunga kommun utses till årets UF-kommun med motiveringen "*Ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet*". Näringslivssamordnare tillsammans med utbildningschef får också en UF-guldstjärna för sin insats för Skaraborgs unga entreprenörer.

Utvecklingsprojektet Fullföljda studier genom Trygghet och studiero startade för all personal i förskolan och fortgår i grundskolan.

Förskolorna i Essunga kommun fick mycket högt förtroende i SCB:s medborgarenkät, Essunga rankades som sjunde bästa kommun i Sverige.

Beslut om ändrad organisering till F-6-skolor och 7-9-skola från och med höstterminen 2024.

Gymnasieelever med examen inom 3 år steg från 61,4 procent till 84,2 procent vid senaste mätningen.

Balanskravsresultat

2024 prognostiserar Essunga kommun och kommunsektorn i riket ett mycket svagt resultat. För Essunga kommun är prognosen ett resultat om - 5,5 miljoner kronor 2024. Därtill redovisas realisationsvinster för två sålda maskiner inom teknisk verksamhet om sammanlagt 423 tkr.

Balanskravet innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna = Årets resultat måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. Ett annat sätt att hantera ett negativt resultat är att avsätta medel i en resultatutjämningsreserv som man kan använda vid ett negativt resultat. Utifrån de mycket utmanande ekonomiska utsikterna inför verksamhetsår 2024 avsattes 6,5 miljoner från 2023 års resultat till resultatutjämningsreserv. Kommunen avser använda resultatutjämningsreserven för att nå balanskravsresultatet för verksamhetsår 2024.

Enligt prognos per delårsrapporten så beräknas avsätta medel medföra att balanskravet uppnås 2024.

Balanskravsutredning prognos tkr	2024
Prognostiserat resultat	-5 500
- Samtliga realisationsvinster	-423
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
- Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-5 923
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	6 000
Balanskravsresultat	77

Koncernen

Koncernen består av Essunga Bostäder AB och Stiftelsen Essunga Industrier, resultatet för bolaget och stiftelsen per delårsbokslutet uppgår till +1,0 miljoner och prognosen för helåret uppgår till ett överskott om 1,5 miljoner kronor. Mer information se ”Den kommunala koncernen” på sidan 14 i delårsrapporten.

Risk och kontroll

Soliditet

Soliditeten uppgår per delårsbokslut till 47,4 procent för kommunen vilket är 3,0 procentenheter lägre än motsvarande period 2023. För helåret 2024 prognostiseras soliditeten till 45,0 procent vilket är 3,4 procentenheter lägre än vid ingången av 2024.

Inklusive ansvarsförbindelse (pensionsskuld) är soliditeten 24,8 procent (delår 2023: 27,6 procent). För helåret 2024 prognostiseras soliditeten inklusive ansvarsförbindelse till 24,3 procent vilket är 2,7 procentenheter lägre än vid ingången av 2024. Essungas soliditet minskar 2024 på grund av ett lågt resultat och ökad investeringsvolym.

	Essunga 2024-08	Riket 2023	Skaraborg 2023	SmåKom 2023
Soliditet kommun, (%)	47,4	42,4	46,2	42,7
Soliditet inkl pensionsåtagande	24,8	31,3	28,2	19,7

En jämförelse av soliditeten per delårsbokslutet i Essunga jämfört med 2023 års siffror för Riket, Skaraborg och Småkom visar att Essunga har en i jämförelse relativt god soliditet, i synnerhet jämfört med de cirka 70 kommuner som ingår i Småkom.

Likviditet

Kassalikviditeten uppgår till 66,2 procent och prognostiseras vid årets slut uppgå till 76,9 procent. Jämfört med bokslutet 2023 har likviditeten minskat från 90,3 procent. Högre investeringsutgifter tillsammans med att Essunga upplånat först när det verkligen behövts för att undvika räntekostnader har medfört att likviditeten är låg per delårsbokslutet. Upplåningens tidpunkter påverkar likviditeten där det första låneavropet om 20 miljoner skett först efter delårsbokslutet 2024.

För att säkerställa betalningsförmågan har kommunen en checkkredit om 20 miljoner kronor. Den indirekta likviditeten som checkkrediten utgör motsvarar en likviditet om knappt 25 procent utöver den likviditet som redovisas ovan.

Likviditeten följs löpande och upplåning sker vid behov i syfte att uppnå en tillräcklig nivå.

Pensionsåtaganden

Pensionsförpliktelser som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse i bokslutet. Denna del av pensionsförpliktelsen infrias under kommande 40 år i samband med att dessa pensioner utbetalas. Ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt uppgår till 106,0 miljoner kronor. Ansvarsförbindelsen prognostiseras att uppgå till 104,2 miljoner kronor vid årsskiftet 2024/2025.

Väsentliga personalförhållanden

Antal Anställda

Antalet tillsvidareanställda i kommunen uppgår den 1 augusti 2024 till 505 personer jämfört med 487 vid ungefär samma tidpunkt 2023. Utöver dessa tillsvidareanställda finns ett hundratal vikarier inom kommunens verksamheter. Den största delen av samtliga anställda är kvinnor, ca 88 procent.

OSA mål - Arbetsmiljöarbete

Arbete med OSA-mål och friskfaktorer på enheter/sektorer är en av åtgärderna framöver i den handlingsplan som tagits fram på övergripande nivå.

Arbetsmiljön är en kontinuerlig röd tråd i all verksamhet och som man arbetar med i allt som görs. Man följer det årshjul kring social, organisatorisk arbetsmiljö som kommunen har och detta görs från ledning och ner i verksamheter. APT kombinerat med verksamhetsmöten hålls på alla enheter och detta sker 1-2 gånger per månad. Arbetsmiljö är en av de frågor som alltid finns med på agendan. Tillbud skrivs och följs upp i KIA och rutiner utifrån tillbud följs upp.

På varje enhet finns skyddsombud och arbetsplatsombud som tillsammans med chef tillser att arbetsmiljöfrågorna alltid finns med i det vardagliga arbetet och risk och konsekvensanalyser skapas vid förändring

Skyddsronder genomförs och planeras enligt årshjul inom de olika verksamheterna i kommunen.

OSA mål - Fokus på friskfaktorer

Vidare arbete behövs inom området under 2025 för att stärka enheternas arbete med att stärka friskfaktorerna.

Kompetensförsörjning

Social sektor

- Områdeschefer har genomgått kurser i indirekt ledarskap och tillitsbaserat ledarskap.
- Bemanningspoolen avslutades i maj 2024, och det finns utmaningar med bemanningsekonomi.
- Svårigheter att erbjuda heltidstjänster inom SÄBO och hemvården på grund av nya arbetstidsregler. Utvärdering av nya scheman kommer ske under hösten 2024

Utbildningssektorn

- Stor brist på vikarier inom förskola och skola.
 - 30% av elevhälsan går i pension inom 2 år och 30% av lärarkåren inom 7 år.
 - Andelen behöriga lärare har ökat till 79,3%, men det är svårt att rekrytera behöriga lärare i vissa ämnen.

Löneöversynen 2024 är slutförd i och med september månads löneutbetalning. Sist ut var Vårdförbundet efter konflikten under försommaren.

En lönekartläggning kommer att göras under hösten när alla nya löner finns på plats. Ett nytt digitalt lönekartläggningssystem har tagits i drift för att kunna kvalitetssäkra den årliga lönekartläggningen.

En gemensam upphandling av ett HR- och lönesystem tillsammans med kommunerna i V6 har fullföljts under 2024. Utvärderingsarbete av inkomna anbud kommer att ske under hösten och avtal kommer att tecknas innan årets slut. Därefter vidtar införandeprocess och tidplan för detta beror på vilka anbud som har inkommit

Kommunen har liksom övriga kommuner utmaningar när det gäller kompetensförsörjning över

tid. En kompetensförsörjningsstrategi är under framtagande och beslut kommer att kunna tas i höst. Strategin omfattar de övergripande delarna som sedan ska brytas ner i aktiviteter inom respektive sektor.

I höst vidtar ett arbete för att arbeta vidare med den styr- och ledningsmodell som beslutats i kommunen. Fokus är att tydliggöra/konkretisera modellen samt klargörande av roller och mandat både för ledare och medarbetare.

Övergripande kompetensförsörjningsbehov diskuteras med Omställningsfonden, Campus bl.a.

HR gav en grundläggande utbildning i kompetensbaserad rekrytering under våren.

Arbete pågår med en uppdaterad pensionspolicy för medarbetare och förtroendevalda. På senare år har regelverket ändrats nationellt varför det finns behov av översyn av villkor.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Handlingsplan Systematiskt arbetsmiljöarbete har beslutats i KS avseende det övergripande systematiska arbetsmiljöarbetet 2024. En uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet gjordes i början av året genom att använda en enkät till samtliga enheter. Den övergripande rapporten visade på att man behöver arbeta vidare med arbetsmiljömål för den lokala arbetsplatsen/sectorn och att dessa mål blir väl kända bland medarbetarna. Vidare att skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter ska finnas i hela organisationen och att sektorerna har ett ansvar att se till att fördelning genomförs.

Under hösten genomförs HLR-utbildningar inom hela organisationen.

En arbetsmiljömodul kommer att successivt införas i Stratsys under hösten i syfte att underlätta för verksamheterna och att ha materialet samlat i ett system.

Utbildningssektorn:

Systematiskt arbetsmiljöarbete diskuteras vid varje arbetsplatsträff (APT).

Medarbetarenkäten visar goda resultat, men återhämtning är ett område med lägre resultat.

Social sektor:

- Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete med handlingsplaner.
- Medarbetarenkäten visar att återhämtning är ett riskområde.
- Hälsosamtal och förebyggande samtal erbjuds för att hantera stress och ohälsa.

Sjukfrånvaro

	Sjukfrånvaro jan-juli 2024	Sjukfrånvaro jan-juli 2023	Sjukfrånvaro helår 2023
	5,7 %	6,4 %	6,7 %
Total sjukfrånvaro	60 + dagar	60 + dagar	60 + dagar
	15,2 %	24,3 %	21,4 %

* Den totala sjukfrånvaro för jan. - juli på kommunen är 5,7 % varav 15,2 % av frånvaron är långtidssjukfrånvaro (60 + dagar).

I jämförelse till övriga Skaraborg har Essunga en relativt låg sjukfrånvaro. Det bedrivs ett rehabiliteringsarbete, men ytterligare åtgärder planeras i form av bl.a. personalvårdsronder där verksamheterna får stöd av HR-funktionen i att få en överblick över personalsituationen på arbetsplatsen. Även företagshälsovård används flitigt vilket har betydelse för att komma in med tidiga åtgärder i rehabiliteringen.

Räkenskaper

Driftredovisning

Driftredovisning tusentals kronor	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Prognos 2024	Prognos budgetavvikelse	Utfall jan-aug 2023
Kommunfullmäktige	596	473	596	0	448
Revision	600	169	600	0	354
Kommunstyrelse	109 080	69 564	111 930	-2 800	60 682
Bygg- och miljönämnd	1 404	1 165	1 404	0	975
Utbildningsnämnd	144 491	87 267	144 491	0	78 526
Socialnämnd	166 545	111 633	170 214	-3 700	104 375
Summa nämnder	422 716	270 271	429 237	-6 500	245 360
Skatter och generella statsbidrag	-426 692	-286 102	-428 228	1 500	-281 048
Finansnetto	-5 693	-1 086	-6 133	400	-1 964
Pensioner m.m.	7 585	26 900	10 661	-3 000	25 591
Totalt	2 084	-9 980	-5 500	7 600	12 061

Enligt prognos per delårsbokslut kommer resultatet för helåret 2024 uppgå till -5,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en resultatnivå om -1,3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunstyrelsens prognostiserar ett underskott om 2,8 miljoner kronor, vilket framförallt är kopplat till kommunala fastigheter, där hög inflation och en högre investeringstakt i kommunen medfört ökade kostnader för underhåll och fastighetsförvaltning. Därtill prognostiseras en exploateringsförlust med 1,0 miljoner kronor för att försäljningspriset på nya tomter understiger den kommunala kostnaden för exploatering. Övriga kommuncentrala verksamheter prognostiserar ett överskott med 0,2 miljoner kronor.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott om 3,7 miljoner för verksamhetsår 2024. Prognosen innebär att Socialnämnden förbättrat sin ekonomi med 1,6 miljoner kronor jämfört med prognosen per april. Underskottet beror framförallt på ökade kostnader för hemtjänst och ekonomiskt bistånd. Därtill fortgår vissa dyra externa placeringar kopplat till framförallt LSS-verksamheten.

Utbildningsnämnden och Bygg- och miljönämnden prognostiserar budgetbalans 2024. Vilket är oförändrat jämfört med prognosen vid delår 1.

Finansiering prognostiserar ett underskott om 1,1 miljoner kronor. Vilka utgörs av följande punkter:

* Skatter och bidrag prognostiserar ett överskott mot budget med 1,5 miljoner kronor. Överskottet beror på att bidrag till mindre kommuner om 2,8 miljoner inkommit vilket vägt upp att invånarantalet var 31 personer färre än budgeterat vilket påverkat skatteintäkter negativt.

* Finansnettot prognostiserar ett överskott mot budget om 0,4 miljoner kronor. Överskottet beror på att upplåning för investering av Jonslunds skola sker senare än budgeterat och första låneavropet sker i september vilket är cirka tre månader senare än budgeterat.

* Pensioner med mera prognostiserar ett underskott mot budget med 3,0 miljoner kronor. Underskottet beror på högre pensionskostnader än beräknat 2024.

Investeringsredovisning

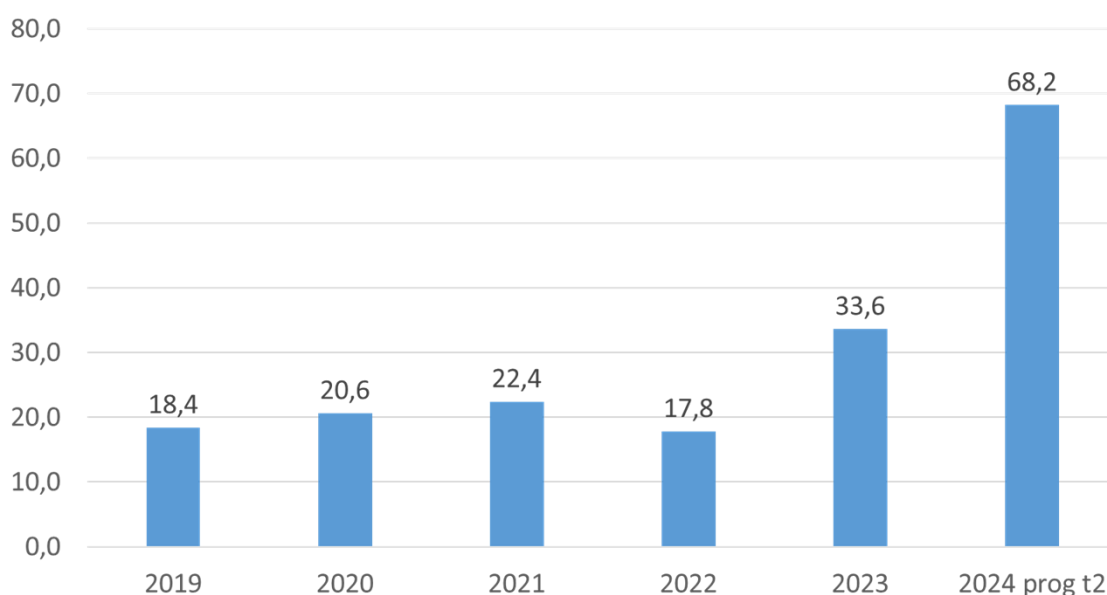
Investeringar

Investering (tusentals kronor)	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Förskolor	3 000	800	1 383	286	8 298
Skolfastigheter	49 500	49 200	6 149	4 845	2 334
Kommunala fastigheter	3 000	2 600	5 189	1 729	1 904
Fritid	750	500	0	251	536
Inköp av mark	3 500	700	0	0	0
Gata/Park	5 200	4 100	5 250	3 158	2 004
VA-verksamhet	11 800	6 100	10 916	3 797	1 830
Övrigt	4 000	4 200	4 690	3 735	5 512
Summa investeringar	80 750	68 200	33 577	17 801	22 418
Investeringar exkl Jonslunds skola och förskola Stallaholm	32 750	23 200	30 337	17 248	22 241

Kostnaden för investeringar för perioden januari-augusti uppgår till 25,3 miljoner kronor. Prognosen för helåret är 68,2 miljoner kronor, vilket är 12,8 miljoner kronor lägre än budget för året, vilket motsvarar att 84 procent av investeringsbudget 2024 kommer användas.

Framförallt kommer inte investeringar i Stallaholms förskola, inköp av mark och vattenreservoar genomföras fullt ut jämfört med budget. Exklusive dessa poster beräknas 98 procent av investeringsbudgeten användas.

Essunga kommun har under många år haft låga kostnader för investeringar. Under perioden 2020 - 2023 uppgår investeringarna till i genomsnitt 23,6 miljoner per år (cirka 5,5 procent av skatter och bidrag). Att jämföras med rikets medel där investeringarna uppgår till cirka 12 procent av skatter och bidrag. Under 2024 ökar investeringstakten till cirka 16 procent av skatter och bidrag. Diagram visar Essungas investeringsnivåer i miljoner kronor under perioden 2019 till och med prognos 2024.

Den kommunala koncernen

Essunga Bostäder AB

Essunga Bostäder AB är ett helägt bolag av Essunga kommun. Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunala likställighets- och självkostnadsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen.

Enligt ägardirektiv ska bolaget på affärsmässiga grunder förvalta och producera attraktiva och prisvärda bostäder, samt lokaler som naturligt kan samordnas med bolagets förvaltning av bostäder. Bolaget skall i samverkan med kommunen verka för att attraktiva och prisvärda bostäder alltid finnas att tillgå.

Bolaget redovisar ett överskott om 1,0 miljoner kronor per augusti. Det är ett delårsresultat som utifrån förutsättningarna är bra. Ökade räntekostnader och tomhyror påverkar bolaget negativt. Bolaget arbetar aktivt med att synliggöra lediga lägenheter men det är liten rörelse på kundunderlaget för närvarande. Prognosen för helåret är ett överskott om 1,4 miljoner kronor.

Väsentliga händelser i bolaget under perioden:

- Årets hyresförhandling landade på 5,27 procent, vilket anses vara i linje med övriga bostadsbolag i Sverige.
- Under 2024 har Essunga Bostäder AB valt att inte investera i någon ny fastighet utan i stället fokusera på förvaltande underhåll och balans för att möta framtiden.
- Våra ramavtal och offentliga upphandlingar löper på och det känns som både leverantörer och beställare är nöjda med att vi numera arbetar utifrån dessa principer.

Stiftelsen Essunga Industrier

Stiftelsen är i förvaltarläge och ingen verksamhet bedrivs i stiftelsen under januari - augusti 2024. Stiftelsens resultat uppgår till - 9 tkr per delårsbokslutet och prognosen för helåret 2024 är ett överskott om 79 tkr.

Förväntad utveckling

Essunga kommun

Omvärlden har påverkar kommunen genom hög inflation, högre pensionskostnader, högre räntor, höjda hotnivåer. Befolkningsökningen har kommit av sig och bostadsbyggandet har bromsats upp. Essunga påverkas också av ökat fokus på civil beredskap och utmaningar inom kompetensförsörjningen.

En sammanställning från Sveriges kommuner och regioner (SKR) visar att 75 procent av landsbygdskommunerna och 68 procent av kommuner med färre än 10 000 invånare inte kommer klara ett nollresultat 2024. I genomsnitt (omräknat till Essungas storlek) kommer den genomsnittliga kommunen med färre än 10 000 invånare eller som kategoriseras som en landsbygdskommun redovisa ett underskott på mellan 8 - 10 miljoner kronor, vilket kan jämföras med Essungas prognostiserade underskott om 5,5 miljoner kronor.

Sammantaget har Essunga en i jämförelse kostnadseffektiv verksamhet och en snabbhet i förändringarna och trots det utmanande utgångsläget 2024 prognostiseras Essunga uppnå kommunfullmäktiges fleråriga ekonomiska mål för resultat och självfinansiering av investeringar.

Essunga bostäder

Fastighetsbranschen genomgår en prövning nu. Många bolag har investerat hårt de senaste åren och haft tilltro till en stabil marknad och ett stabilt världsläge. Essunga Bostäder klarar sig utifrån förutsättningarna bra eftersom vi investerat måttligt och har en väl komponerad fastighetsportfölj. Det som talar för bolaget också är en väl sammansvetsad personalgrupp med låg personalomsättning med kompetens och medvetenhet om hur man arbetar med knappa resurser. Styrning och ledning som värderar varje insats utifrån bolagets ekonomiska förutsättningar.

Resultaträkning

	Budget	Utfall jan- aug	Utfall jan- aug	Prognos helår	Utfall helår
Belopp i tkr	2024	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	79 600	61 937	65 132	87 600	88 589
Verksamhetens kostnader	-483 100	-344 815	-322 833	-502 561	-480 827
Avskrivningar	-19 200	-14 405	-12 913	-18 900	-20 790
Verksamhetens nettokostnader	-422 700	-297 283	-270 614	-433 861	-413 028
Skatteintäkter	289 700	187 453	182 865	281 661	275 367
Generella statsbidrag och utjämn- ning	137 000	102 734	102 334	146 567	151 633
Verksamhetens resultat	4 000	-7 096	14 585	-5 633	13 972
Finansiella intäkter	700	713	469	1 173	1 976
Finansiella kostnader	-2 600	-3 597	-2 993	-1 040	-4 761
Resultat efter finansiella pos- ter	2 100	-9 980	12 061	-5 500	11 187
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	2 100	-9 980	12 061	-5 500	11 187

**Siffror i kolumnerna "Utfall jan-aug 2024" och "Utfall jan-aug 2023" inkluderar effekter av finansiell leasing (Se not 1, Finansiell leasing). I övriga kolumner inkluderas ej effekter av finansiell leasing.*

Resultatet för perioden januari-augusti 2024, uppgår till -10,0 miljoner kronor. För motsvarande period 2023 redovisades ett överskott med 12,1 miljoner kronor.

Det försämrade resultatet beror framförallt på att hela kommunsektorn påverkas negativt av en låg ökning av skatteintäkter och därtill rekordhöga pensionskostnader 2024 på grund av den höga ökningen av prisbasbeloppet 2023 vilken används för uppräknig av tjänstepensionen 2024.

I Essunga beror den negativa budgetavvikelsen framförallt på att Kommunstyrelsen och Socialnämnden prognostiserar underskott. Fastighetskostnader och exploateringsförluster är huvudorsaken till Kommunstyrelsens negativa budgetavvikelse. För Socialnämnden är huvudorsaken till underskottet ökad hemvård, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och ökade kostnader för externa placeringar.

Prognosen visar på ett helårsresultat om -5,5 miljoner kronor. Resultatet är -7,6 miljoner lägre än budgeterat resultat för året. Sedan prognosen per april har prognosen förbättrats med 1,5 miljoner kronor.

Som enskilt år uppnår inte Essunga 2024 kommunfullmäktiges mål om ett resultat om 3 procent +/- 1 procent. Men utifrån att målet är fyraårigt prognostiserar Essunga att uppnå målet för fyraårsperioden 2021 - 2024.

Upplysning prognos

Den prognostiserade helårskostnaden baseras på uppföljningar under juni - augusti där prognos för helåret 2024 arbetats fram. En prognos är alltid en uppskattad kostnad som kan förändras. Större övergripande osäkerheter i prognosen är:

- Pensionskostnader:

Kommunens pensionskostnader är beräknade utifrån SKR:s (Sveriges kommuner och regioners) prognos för arbetsgivaravgifter 2024 vilken uppgår till 47,2 procent samt prognos för den kostnad som intjänad pension före 1997 beräknas medföra. Pensionssystemet är komplicerat och kostnader för förmånsbaserad pension baseras bland annat på tidigare anställningar, där enskilda anställda kan medföra större avvikelser från beräknade kostnader vilket är en osäkerhet med helårets prognos för pensionskostnader.

- Handlingsplaner 2024

Resultatet per delårsbokslutet om -10,0 miljoner behöver förbättras för att nå det prognostiserade helårsresultatet om -5,5 miljoner kronor. Bland annat prognostiseras resultatet förbättras genom återhållsamhet och effekter av de handlingsplaner som arbetats fram inom Kommunstyrelsen och inom Socialnämnden. Uppnås inte handlingsplanernas finns en risk att resultatet för kommunen blir sämre än prognosen.

- Exploatering nya tomter

Exploatering av sex tomter på Stallabäcken etapp 1 förväntas medföra en exploateringsförlust om 1,0 miljoner kronor 2024, prognosen baseras på att fyra tomter säljs under 2024, säljs fler eller färre tomter kommer detta medföra att resultatet kan förändras.

Balansräkning

	Budget	Utfall jan- aug	Utfall jan- aug	Prognos	Utfall helår
Belopp tkr	2024	2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	530 500	387 236	355 131	431 904	374 115
Finansiella anläggningstillgångar	16 000	21 656	21 109	18 500	21 668
Summa anläggningstillgångar	546 500	408 892	376 240	450 404	395 783
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringsfastigheter	1 000	591	952	1 000	951
Kortfristiga fordringar	27 000	36 102	35 565	27 000	47 069
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0	0
Kassa, bank	28 600	24 053	50 447	26 100	36 301
Summa omsättningstillgångar	56 600	60 746	86 964	54 100	84 321
SUMMA TILLGÅNGAR	603 100	469 638	463 204	504 504	480 104
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	251 300	222 380	233 241	226 863	232 363
varav årets resultat	2 100	-9 983	12 063	-5 500	11 186
varav resultatutjämningsreserv	6 500	6 500	0	1 500	6 500
Summa Eget kapital	251 300	222 380	233 241	226 863	232 363
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	7 300	7 487	7 498	7 300	6 909
Övriga avsättningar	10 700	8 526	9 582	10 000	8 527
Summa avsättningar	18 000	16 013	17 080	17 300	15 436
Skulder					
Långfristiga skulder	270 000	139 476	138 292	190 000	139 947
Kortfristiga skulder	63 800	91 769	74 591	70 341	92 358
Summa skulder	333 800	231 245	212 883	260 341	232 305
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	603 100	469 638	463 204	504 504	480 104
<i>Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser</i>					
Borgensåtaganden	140 000	139 015	141 659	139 000	140 638
Ansvarsförbindelser	103 725	106 002	105 226	104 176	102 667
Summa säkerheter och ansvarsförbindelser	243 725	245 017	246 885	243 176	243 176

Anläggningstillgångarna påverkas genom att värdet ökar med genomförda investeringar och minskar med avskrivningar. I värdet ingår kooperativet Essunga äldreboende med 130,5 miljoner kronor, en ökning från 129,4 miljoner kronor från delårsboks slutet 2023. Sammantaget har värdet av anläggningstillgångarna ökat med 13,1 miljoner kronor sedan årsskiftet. Anledningen till ökningen är att årets investeringar överstiger årets avskrivningar.

Omsättningstillgångarna minskar vilket beror på en lägre likviditet och lägre kundfordringar. Likviditeten uppgår till 24,1 miljoner kronor i delårsboks slutet. Ett första låneavrop har genomförts i september med 20 miljoner på grund av utökade investeringskostnader under hösten.

Eget kapital uppgår till cirka 222,4 miljoner kronor. Det är en minskning med 10 miljoner kronor vilket motsvaras av resultatet för delårsperioden.

Avsättningarna uppgår till 16,0 miljoner kronor. Avsättningen till pensioner uppgår till 7,5 miljoner kronor per den sista augusti. Den senaste prognosen från Skandia per augusti 2024 utgör underlag för pensionskostnadernas förändring. Övriga avsättningar är bland annat medfinansiering av E20, återställande av deponi och regresskostnader inom VA-verksamheten, under slutet av året beräknas avsättningar minska för regresskostnader och återställning deponi på grund av ett pågående arbete att lösa ut dessa avsättningar.

I redovisningen av pensionskostnaderna tillämpar kommunen blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Storleken på ansvarsförbindelsen i delårsboks slutet uppgick till totalt 106 miljoner kronor, prognos är att ansvarsförbindelsen ökar med 1,5 miljoner kronor under 2024 vilket framförallt beror på att inflationen räknar upp skulden mer än vad som utbetalas till dem som intjänat pensionen.

Kommunen har borgensåtaganden som totalt uppgår till 139 miljoner kronor. Borgensåtagande avseende Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening är exkluderade från borgensåtagande eftersom kooperativets tillgångar och skulder är inkluderade i balansräkningen. Borgen utgörs därmed av borgensåtagandet gentemot Essunga Bostäder AB.

Noter

1. Redovisningsprinciper

Redovisningen i delårsrapporten baseras på bokföringsmässiga grunder och följer i allt väsentligt god redovisningssed enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Väsentliga kostnader och intäkter, skulder och fordringar, i redovisningen periodiseras för att belasta rätt period och för att uppnå rättvisande räkenskaper i delårsbokslutet. Kommunen tillämpar samma redovisningsprinciper i delårsrapporten som använts i den senaste årsredovisningen. Ingen påverkan.

Essunga kommun har 875 tkr i erhållna men ännu inte intäktsredovisade generella statsbidrag, vilket är hänförligt till bidrag för god vård från Socialstyrelsen till Socialnämnden.

Finansiell leasing

Kommunen har sedan Essunga äldrebo- städer startades redovisat hyreskostnaderna som operativ leasing. Revisionen har gjort en bedömning om att detta avtal med föreningen föranleder en finansiell leasing. Kommunen följer från och med verksamhetsåret 2023 revisionens bedömning. Detta innebär att kommunen har omklassificerat hyresavtal med kooperativet Essunga äldrebo- städer från att tidigare redovisats som borgensförbindelse till att redovisas som tillgång och skuld. Beräkningar har utgått ifrån Kooperativet Essunga äldrebo- städers redovisning och be- kräftas av en nuvärdesberäkning av kooperativets fastigheter.

Förändringar balans- och resultaträkningen 2024 vid finansiell leasing

I Balansräkningen har tillgångar och skulder ökat med 130,5 miljoner kronor när kooperativet inkluderats i kommunens balansräkning och i resultaträkningen har hyreskostnaden räknats om till driftskostnader, avskrivningar och ränta enligt tabell.

Alla siffror i tusentals kronor		Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023
Balansräkning	Anläggningstillgångar	130 526	130 435
Balansräkning	Långfristiga skulder	130 526	130 435
Resultaträkning	Verksamhetens kostna- der	-5 668	-3 983
Resultaträkning	Avskrivningar	2 789	1 689
Resultaträkning	Finansiella kostnader	2 879	2 294

Rättelse av fel

Utifrån revisionens bedömning om att avtalet med Kooperativet Essunga äldrebo- städer föranleder en redovisning som finansiell leasing istället för som tidigare operationell leasing och att detta ska inkluderas i både resultat- och balansräkningen har delårsrapportens siffror i resultat- räkningen för verksamhetsår 2023 justerats enligt revisionens utlåtande (se ovan tabell).

Säsongsvariationer eller cykliska effekter

Säsongsvariationer påverkar att resultatet vid delårsrapporten ändras fram till helårsresultatet. Historiskt brukar helårsresultatet bli något sämre än delårsresultatet per augusti, på det sättet av- viker prognosen 2024 som förväntas förbättras med cirka 4,5 miljoner kronor. Detta medför en risk att nuvarande prognos för helåret 2024 är för positiv och resultatet kan bli sämre än enligt prognos. Bland annat beror detta på att ekonomiska handlingsplaner som är omnämnda i upp- lysning prognos på sidan 23. Lyckas inte handlingsplaner som förväntat finns en påtaglig risk att resultatet 2024 blir sämre än prognostiserat resultat vid delårsbokslutet.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden.

Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning. Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera.

2. Skatter och generella bidrag

Skatter och generella bidrag, tkr	202408	202308
Kommunalskatteintäkter		
Preliminära skatteintäkter	187 415	179 590
Slutavräkning föregående år	-964	1 211
Preliminär slutavräkning innevarande år	1 002	2 065
Summa skatteintäkter	187 453	182 866
Bidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	59 759	60 301
Strukturbidrag	0	0
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	6 610	9 188
Generella bidrag	6 889	6 979
Varav		
Stöd till mindre kommuner	2 805	2 828
Socialstyrelsen	4 084	4 151
Regleringsbidrag	11 547	8 899
LSS-utjämning	6 373	8 044
Kommunal fastighetsavgift	11 556	8 923
Summa bidrag och utjämning	102 734	102 334
Summa skatteintäkter, bidrag och utjämning	290 187	285 200